

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovnovzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub prírodovedný
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	06.03.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	ZŠ Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Oľga Opaleková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	skola@zsh14dvory.edu.sk

11. Manažérske zhrnutie: / Prírodovedná gramotnosť – nadväznosť I.a II.stupňa ZŠ /

Kľúčové slová: prírodovedná gramotnosť, formy spolupráce, plynulosť prechodu z I. na II. stupeň ZŠ, prírodovedné predmety, vzájomná inšpirácia, odporúčania

Tretie stretnutie prírodovedného klubu bolo venované spolupráci pedagógov prvého a druhého stupňa. Cieľom stretnutia klubu bolo zdôrazniť nevyhnutnosť plynulého prechodu žiakov z prvého stupňa na druhý z hľadiska prírodovedných zručností. Vyučujúci analyzovali súčasný stav prírodovednej gramotnosti v jednotlivých ročníkoch. Zároveň sa venovali možnostiam, formám a metódam spolupráce. Navrhli aktivity, ktoré by prispeli k bezproblémovému prechodu žiakov do vyšších ročníkov. Predložili aj odporúčania pre prax.

OECD PISA definuje prírodovednú gramotnosť ako:

schopnosť používať vedecké poznatky, identifikovať otázky a vyvodzovať dôkazmi podložené závery pre pochopenie a tvorbu rozhodnutí o svete prírody a zmenách, ktoré v ňom nastali v dôsledku ľudskej aktivity. Stále zotrávame v delení edukačného obsahu na predmety a sústreďujeme sa na poznatky a nie spôsobilosti. Zvyšovanie úrovne prírodovednej gramotnosti je hlavne o podpore vyšších myšlienkových procesov, čo je možné realizovať naprieč prírodovednými predmetmi (prvouka, vlastiveda, prírodoveda, biológia, fyzika, chémia).

Jadro definície pre prírodovednú gramotnosť tvoria kompetencie žiaka:

- rozpoznávať prírodovedné otázky,
- vysvetľovať javy pomocou prírodných vied,
- používať vedecké dôkazy.

Cieľom moderného prírodovedného vzdelávania je rozvoj prírodovednej gramotnosti. Žiak by mal zastávať rolu malého vedca, byť aktívnym subjektom rozvoja vedeckej gramotnosti. Aktívnym manipulovaním, komunikovaním, bádáním v škole i doma rozvíjať svoje prírodovedné kompetencie ako komplex prírodovedných poznatkov, schopností a postojov k realite

Pre dosiahnutie zlepšenia prírodovednej gramotnosti v našej škole a na základe zistených skutočností sa členovia PK prírodovedných predmetov dohodli, že budú do výučby jednotlivých predmetov zaraďovať:

- projektové vyučovanie,
- didaktické hry,
- integrované tematické vyučovanie,
- bádateľské aktivity,
- vychádzky a exkurzie,
- inovatívne metódy výučby a induktívne vzdelávacie postupy (heuristická, brainstorming, sokratovský rozhovor, inscenačná metóda, metóda párového – skupinového čítania).
- vyučovanie v prírode.

Ak chceme podporiť záujem detí o vedu, musia ju veku primeraným spôsobom zažiť v škole, aby tak nadobudli pocit kompetentnosti ísť vedeckou cestou aj pri výbere svojho budúceho povolania. To znamená, že u žiakov by sme mali rozvíjať nielen prírodovedné predstavy, ale do adekvátnej úrovne rozvíjať aj spôsobilosti vedeckej práce. Induktívne orientované vzdelávacie postupy vytvárajú optimálne podmienky pre efektívny rozvoj prírodovednej gramotnosti, ktorá zahŕňa aj spôsobilosti vedeckej práce.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

- Otvorenie stretnutia pedagogického klubu.
- Oboznámenie sa s programom stretnutia.
- Diskusia na tému prírodovedná gramotnosť na I.stupni ZŠ.
- Diskusia na tému prírodovedná gramotnosť na II.stupni ZŠ.
- Plynulosť prechodu I.stupňa na II.stupeň
- Návrhy foriem a metód a odporúčania pre prax

Pedagogický klub sa na 3. stretnutí zaoberal témou Prírodovedná gramotnosť – nadväznosť I.a II.stupňa ZŠ. Jednotliví členovia hovorili o metódach a formách, ktoré použili vo výchovno-vzdelávacom procese. Prírodovedná gramotnosť sa na I. stupni rozvíja v predmetoch prvouka, prírodoveda a vlastiveda.

Na II. stupni sú to predmety :fyzika, chémia, biológia, dejepis a geografia . Stretnutie malo za cieľ podporiť spoluprácu vyučujúcich jednotlivých predmetov a tým podporiť plynulý prechod pri rozvoji prírodovedných kompetencií. Konkrétne úlohy sa navrhli aj k jednotlivým školským akciám.

Spoločne sme zostavili zoznam aktivít školy, ktoré vyžadujú spoluprácu učiteľov 1. a 2. stupňa ZŠ pri rozvoji prírodovedných zručností. Aktivity sme usporiadali do tematických oblastí a jednotlivé aktivity vo vybraných oblastiach spolupráce podrobnejšie charakterizovali.

Charakteristika jednotlivých aktivít spolupráce:

1. Stretnutia triednych učiteľov 3. a 4. ročníka a vyučujúcich prírodovedných predmetov v 5. ročníku ZŠ

Vytvárajú priestor pre osobnú komunikáciu vyučujúcich, výmenu skúseností medzi učiteľmi navzájom. Uskutočňujú sa pravidelne viackrát ročne. Ich frekvencia závisí od potreby a dohody v pedagogickom kolektíve, pričom najfrekventovanejšia je v 1. polroku 5. ročníka. Majú informačný alebo konzultačný charakter.

Informačné stretnutie

Ciele: Vzájomné odovzdávanie informácii o výsledkoch práce ťiakov, vytváranie atmosféry dôvery a spolupatričnosti.

Konzultačné stretnutie

Ciele: Individuálne riešenie problémov jednotlivých žiakov, spoločné hľadanie formy, ako podporiť výkony žiaka. Pre stretnutia je charakteristická partnerská komunikácia pedagógov a neformálna atmosféra.

2. Otvorené hodiny prvouky a prírodovedných predmetov

Ciele: Oboznámiť sa s metódami práce v triede, zdieľanie nápadov, techník, metodických postupov medzi pedagógmi v škole. Otvorené hodiny sú tiež súčasťou vzdelávania. Návštevníkmi môžu byť aj rodičia, kolegovia zo škôl a záujemcovia z radov odbornej verejnosti.

3. Vzájomné hospitácie pedagógov na hodinách prírodovedných predmetov

Ciele: Oboznámiť sa s metódami a formami práce v triede, s dosiahnutými výsledkami žiakov, štýlom práce učiteľa. V riadnom vyučovacom čase pedagógovia pozorujú vyučovanie v triede a vzájomne si poskytujú spätnú väzbu. Poskytujú možnosť podeliť sa s vlastnou skúsenosťou s kolegami a inšpirovať sa

4. Vzdelávacie aktivity pre pedagógov v rámci školy Klub prírodovednej gramotnosti

Ciele: Spoločne vytvoriť efektívnu stratégiu rozvíjania prírodovednej gramotnosti žiakov v škole a rozvíjať kompetencie pedagógov v oblasti rozvoja prírodovednej gramotnosti. Aktivity sa realizujú v rámci projektu podľa vopred stanoveného plánu.

5. Prezentácie poznatkov z absolvovaných seminárov z oblasti rozvoja prírodovednej gramotnosti

Ciele: Vzájomné sprostredkovanie poznatkov medzi pedagógmi zo vzdelávania, vzájomná inšpirácia a spolupráca.

6. Celoškolské podujatia a projekty

Ide o spoločné aktivity celej školy na príprave ktorých sa podieľajú viacerí učitelia i tímy žiakov. Posilňujú spolupatričnosť, podporujú sebaúctu detí a hrdosť rodičov a prezentujú prácu školy. Ciele: Prezentovať výsledky práce žiakov, rozvíjať komunikačné a organizačné zručnosti. Podporovať vzájomnú spoluprácu, sebaúctu a inšpirovať. Žiaci riešia niekoľko mesiacov určitú prírodovednú tému, robia bádateľské aktivity, riešia problém, ktorý si zvolili podľa vlastného záujmu. Výsledky svojho bádania spracúvajú do záverečnej práce. Vytvárajú rôzne produkty, obrazy, trojrozmerné makety, divadelné predstavenia alebo spracujú prezentáciu v PowerPointe. Záverečnú prácu následne prezentujú na triednom stretnutí, triednej alebo celoškolskej konferencii, výstave rodičom a spolužiakom.

Podujatia

Ciele: Prepojiť prírodovedné učivo s reálnym osobným životom. Prezentovať prácu školy a zvyšovať environmentálne a prírodovedné povedomie. Žiaci 1. a 2. stupňa pripravujú zábavné a atraktívne environmentálne aktivity podporujúce rozvoj prírodovednej gramotnosti a ekologickú výchovu.

- Medzinárodný deň mlieka
- Jablčkový deň
- Tekvičkové slávnosti
- Od Martina do Troch kráľov
- Zasad' strom
- Svetový deň vody
- Deň Zeme

V ďalšej časti stretnutia sme zadefinovali 3 najdôležitejšie podmienky na zabezpečenie plynulého prechodu žiakov z 4. do 5. ročníka z hľadiska prírodovedných zručností:

1. Zabezpečenie nadväznosti učebných osnov a učebníc v hraničných ročníkoch.
2. Aktívny vzťah k učeniu a samostatnosť žiakov.
3. Určitá úroveň čitateľskej gramotnosti, zručnosť v práci s učebnicou a zapisovaní úloh a poznámok.

Konštatovali sme, že ťažkosti prechodu z 1. na 2. stupeň základnej školy lepšie prekonávajú žiaci, ktorí majú aktívny vzťah k učeniu a určitú úroveň čitateľskej gramotnosti a samostatnosť v práci. Rozšírenie vyučovacích predmetov a prechod od systému triedneho učiteľa vyučujúceho všetky alebo väčšinu predmetov k systému vyučovania viacerými učiteľmi i náročnejšia úroveň učebnej činnosti spôsobujú, že pri prechode zo 4. do 5. ročníka základnej školy sa u žiakov zvyšuje psychická záťaž.

Preto pri zabezpečení úspešného prechodu žiakov na 2. stupeň je dôležitou úlohou 1. stupňa vystrojiť žiakov nielen základnými poznatkami o prírode a spoločnosti, ale aj základnými vzdelávacími prostriedkami a zručnosťami pracovať s vedeckým textom, písať poznámky, samostatne myslieť.

13. Závěry a doporučení:

Na závěr sedenia klubu členovia konštatovali, že ľahší prechod na druhý stupeň zvládajú žiaci, ktorí majú aktívny vzťah k učeníu a dobrú úroveň čitateľskej gramotnosti. Prispieva k tomu i samostatnosť pri práci. Žiakom nestačia iba základné poznatky o prírode a spoločnosti, ale musia sa naučiť pracovať s vedeckým textom, písať si poznámky a samostatne analyzovať informácie.

Na základe vlastných skúseností učiteľia odporúčajú:

- intenzívnejšie využívať možnosti, ktoré poskytujú učebné osnovy pre zážitkové učenie,
- v oblasti materiáľno-technického zabezpečenia modernizovať prírodovedný kabinet o pomôcky pre terénny výskum, pre praktické vyučovanie predmetov,
- v oblasti výchovných možností využiť motivačné vplyvy prírodného prostredia, venovať zvýšenú pozornosť efektívnemu využitiu času,
- odbornou prípravou na vyučovanie a formami vzdelávania učiteľov v oblasti zážitkového učenia, dosahovať kvalitnejšie výsledky v oblasti prírodovedného vzdelávania žiakov,
- rozšíriť časovú dotáciu na prírodovedné vzdelávanie v rámci ŠkVP,
- využívať indukzívne vzdelávacie postupy ako východisko zvyšovania prírodovednej gramotnosti žiakov,
- využívať integrované tematické vyučovanie a vytvoriť podmienky pre výučbu v teréne,
- vytvoriť súbor metodických postupov k jednotlivým témam, pre výučbu v teréne,
- zaznamenávať údaje z meraní a pokusov do tabuliek, grafov a diagramov,
- riešiť projekty s interdisciplinárnym zameraním, využívajúc medzipredmetové vzťahy,
- podporiť vzdelávanie a vzťah žiakov k prírodovedným predmetom ponukou záujmových útvarov s prírodovedným zameraním,
- získavať skúseností pozorovaním a skúmaním prírody a následným efektívnym spracovaním a vyhodnocovaním získaných údajov,
- vyhľadávať informácie na vyriešenie úloh v populárno-vedeckých textoch s prírodovednou tematikou, na internete (s kritickým posudzovaním ich hodnovernosti),
- rozvíjať schopnosť diskusie u žiakov, vypočúť si názory iných, obhajovať svoj názor na riešenie prírodovedných problémov, rozlišovať medzi názormi, argumentovať,
- prezentovať svoj názor, komunikovať jasne, stručne, zrozumiteľne.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Oľga Opaleková
15. Dátum	06.03.2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Rošková
18. Dátum	07.03.2020
19. Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu